

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 168
Tarih : 26.05.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de taş, mermer, kalsit ocaklarının ekolojiye, insan sağlığına, tarım ve hayvancılığa ve yaban hayata verdiği zararların, ihmal ve sorumluluğa yol açan sebeplerin ve alınması gereken önlemlerin, mahallinde ve uzmanlarıyla araştırılması ve rapora bağlanması, mevcut ocakların açılış süreçlerinin ve ne düzeyde denetlendiğinin araştırılması, ayrıca ilgili ocaklarla ilgili düzenlenen Çevresel Etki Raporlarının ve bu raporların hazırlanma süreçlerinin niteliksel yeterliliklerinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de en önemli çevre sorunlarından birisi de taş ocaklarının yarattığı tahribatlardır. Verilere göre, Türkiye’nin farklı yerlerinde 5000 civarında ruhsatlı taş ocağı faaliyette bulunmaktadır.

Daha önceden taş ocakları çevre yasasına bağlı olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yönetmeliğine göre verilmekte iken, 2004 yılında Maden Kanunu’nda yapılan değişiklik ile taş ocaklarının Çevre Etki Değerlendirme sürecinden muaf tutulmaya başlanmasıyla birlikte Türkiye’nin orman alanları taş ocaklarına dönüşmeye başladı. Yatırım ve enerji sektörünün baskılarıyla ortaya çıktığını düşündüğümüz değişikliklerle ÇED yönetmeliği her geçen yıl biraz daha çevre koruması amacından uzaklaştırılmış, yapılan her değişiklik, maksimum kâr hedefiyle hareket eden yatırımcıların önünü açmak adına yapılmıştır.

Taş ocaklarının açılışlarının yasal olarak kolaylaştırılması ve denetimlerinin niteliksizleştirilmesi, taş ocaklarının toprağa, havaya ve su kaynaklarına verdiği zararları artıran büyük bir etken olmuştur. Taş ocaklarının faaliyetleri neticesinde oluşan tozlar, insanlar ve bitkiler üzerinde de olumsuz etkiler bırakmaktadır. Taş ocaklarından çevreye yayılan atık maddeler; çevredeki bitki örtüsüne, toprak yapısına, ekili dikili tarım arazilerine, havaya ve suya zarar vermeye devam etmektedir.

Malatya, Antalya, Bolu, Muğla, Sinop, Şırnak gibi Türkiye’nin birçok ilinde binlerce taş ocağı bulunmaktadır. Bolu’nun Mudurnu İlçesi’ne bağlı Yeniceşihlar Köyü’nde, Antalya’nın Konyaaltı İlçesi Çakırlar Mahallesi’nde, Malatya’nın Doğanşehir ilçesine bağlı Kelhalil Köyü’nde, Muğla’nın Dalaman ilçesine bağlı Kapukargın Köyü’nde, Sinop’un Durağan İlçesi Alpaşalı Köyü’nde ve Şırnak’ın Silopi ilçesine bağlı Kösreli (Hesana) Köyü’nde bulunan taş ocakları bunlardan birkaçı olarak zikredilebilir.

Herhangi bir taş ocağından taş çıkarmak için patlatılan dinamitin yakın çevreye 3,6 şiddetinde deprem etkisi yaptığı uzmanlarca belirtilmektedir. Bu da başta yaşamın olmazsa olmazı olan su kaynaklarının kirlenmesine ve kurumasına sebep olmaktadır. Her bir taş ocağının 1 su kaynağını kuruttuğu hesaplanmaktadır. Ayrıca devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması gereken, hava kirliliğini de önleyen topraktaki suyu tutan ormanlık alanlar büyük zarar görmektedir. Bunun yanında turizm alanları, tarım alanları ile yerleşim alanlarındaki konutlar,

okullar, sağlık tesisleri vs. de olumsuz etkilenmektedir. Öte yandan denetimsiz bir şekilde açılan taş ocakları kırsal alanda köylülerin hayvancılık yapmasını da engellemektedir.

Nitelikli denetimlerin yetersizliğinden dolayı taş ocağı işletmeleri nereyi kazacaklarına ve ne kadar alanda kazı yapacaklarına dair karar süreçlerinde pervasızca hareket edebilmektedirler. Dinamit kullanımı ocak çalışması sırasında yasak olmasına rağmen, işletmeciler tarafından geceleri kullanıldığı yönünde bilgiler mevcuttur. Bu durumdan zarar gören bir diğer alan da yaban hayatıdır.

Tüm bu nedenlerden dolayı, Türkiye’de taş, mermer, kalsit ocaklarının ekolojiye, insan sağlığına, tarım ve hayvancılığa ve yaban hayata verdiği zararların, ihmal ve sorumluluğa yol açan sebeplerin ve alınması gereken önlemlerin, mahallinde ve uzmanlarıyla araştırılması ve rapora bağlanması, mevcut ocakların açılış süreçlerinin ve ne düzeyde denetlendiğinin araştırılması, ayrıca ilgili ocaklarla ilgili düzenlenen Çevresel Etki Raporlarının ve bu raporların hazırlanma süreçlerinin niteliksel yeterliliklerinin araştırılması amacıyla bir meclis araştırma komisyonunun kurulmasını talep ediyoruz.

1. Pervin BULDAN
HDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
HDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
HDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
HDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
HDP Hakkari milletvekili

15. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

2. İdris BALUKEN
HDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
HDP Adana Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
HDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
HDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZANI
HDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
HDP Kars milletvekili

18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

19. Demir ÇELİK
HDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
HDP Van Milletvekili

23. Bengi YILDIZ
HDP Batman Milletvekili

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
HDP Van Milletvekili

24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili